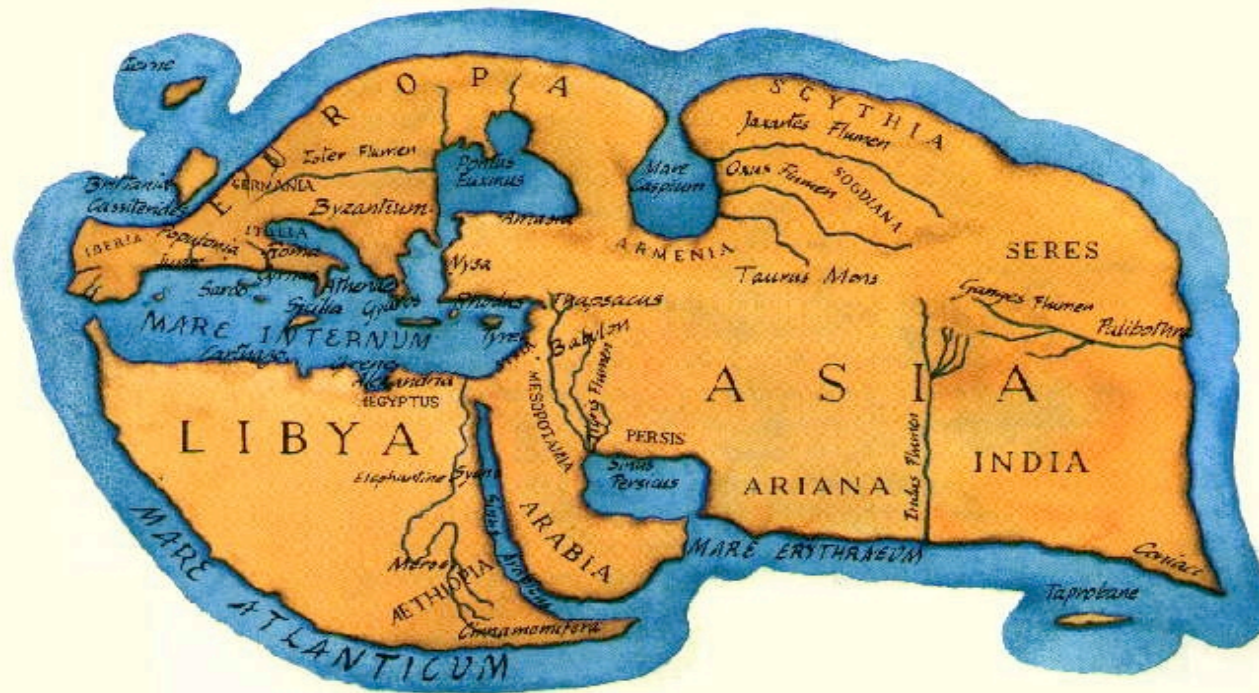
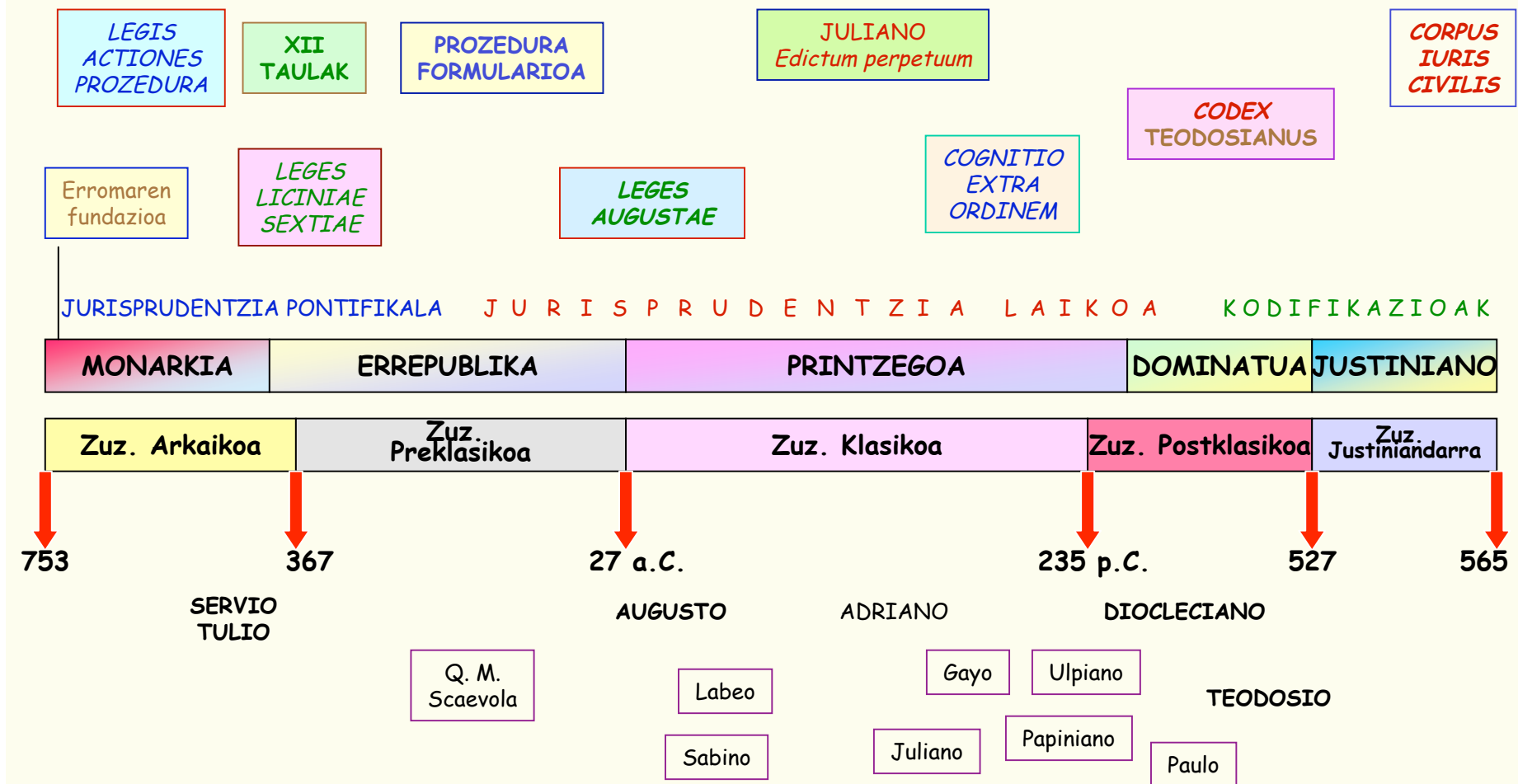

EL MUNDO POLÍTICO DE ESTRABÓN

ERROMA ETA BERE GARAPEN HISTORIKOA

Aurre garaia

- * **Mugaketa kronologikoa:** Erromaren fundazioa, sorrera eta eratzearen garaia (754 - III a.C.).
- * **Antolamendu sozioekonomikoa:** Nekazaritza, abelzaintza, eta oinarrizko merkataritza: trukaketa eta monetaren hasiera.
- * **Antolamendu politikoa:** Monarkia eta Errepublika. Hiru zutabe: Senatua, Erregea edo Magistratuak, Herri-batzarrak.
- * **Antolamendu soziala:** oligarkiaren nagusitasuna (patrizioak eta plebeioak).
- * **Zuzenbidea:** Zuzenbide arkaikoa.

Garai errepublikarra

- * **Mugaketa kronologikoa:** Gerra punikoetatik Augusto arte (264 -27 a.C.).
- * **Antolamendu sozioekonomikoa:** Nekazaritza eta abelzaintza, nagusi oraindik. Mediterraneo itsasoa menderatzearekin merkataritza nagusitze bidean jartzen da.
- * **Antolamendu politikoa:** Errepublika. Estatuaren hiru zutabeak: herri-batzarrak, Magistratuak, Senatua.
- * **Antolamendu soziala:** klase nagusia (senatorialak eta zaldunak(*equites*) eta behe mailako klasea: plebea (*plebs*)).
- * **Zuzenbidea:** Zuzenbide Preklasikoa eta Klasikoaren hasiera.

Printzegoa

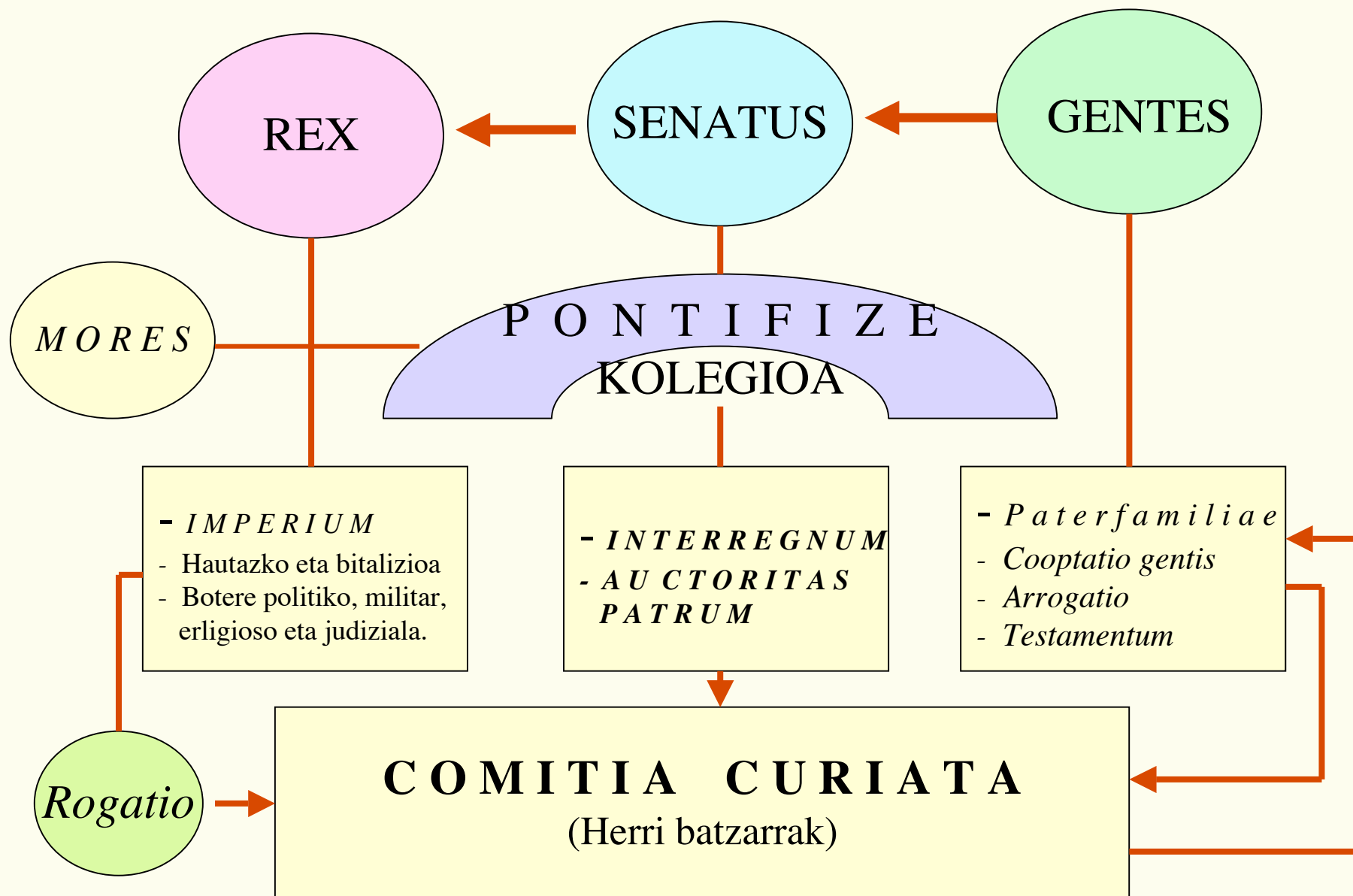
- * **Mugaketa kronologikoa:** Augustotik Diokleziano enperadore arte (27-284 p.C.).
- * **Antolamendu sozioekonomikoa:** esklabutza-sistemaren nagusitasuna. Mediterraneo = *Mare nostrum*.
- * **Antolamendu politikoa:** Printzegoa. Errepublikaren hiru zutabeen ahulezia. Estatu burokratikoa.
- * **Antolamendu soziala:** Libertoak eta plebearen proletarizazio prozesua.
- * **Zuzenbidea:** Zuzenbide erromatarraren urrezko garaia: **Zuz. Klasikoa**.

Dominatua

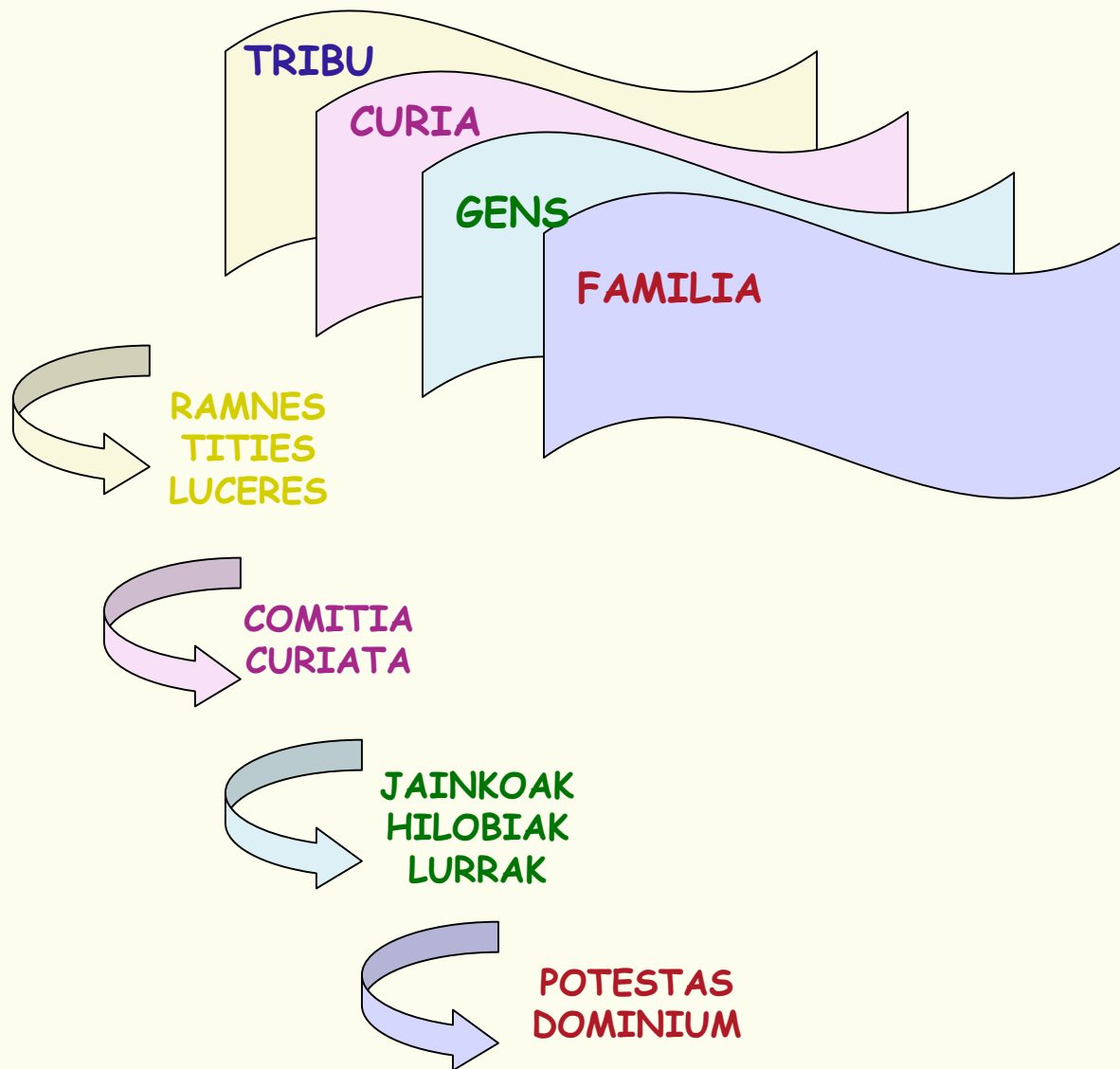
- * **Mugaketa kronologikoa:** Dioklezianotik barbarotarrek inperio erromatar mendebaldarra suntsitu arte (284 - 476).
- * **Antolamendu sozioekonomikoa:** sistema esklabistaren porrota eta sasiko errekupeazioa (hiriak behera, bilak gora)
- * **Antolamendu politikoa:** Dominatua. Tetrarkia. Inperioaren erdibiketa.
- * **Antolamendu soziala:** Zentralismoaren ahultasuna.
- * **Zuzenbidea:** Zuz. erromatarraren maila teknikoaren ahulezia: **Zuzenbide Postklasikoa**.

JUSTINIANO ETA ZUZ. KLASIKOAREN ERREKUPERAZIOA (Zuzenbide Justinianarra)

MONARKIAREN ERAKETA POLITIKOA

GIZARTE ERROMATARRAREN ANTOLAMENDUA AINTZINEAN

URTEAK

GERTAKIZUNAK ERROMAN

Munduan gertatutako beste gertakizun

K.a. 754
K.a. VII
K.a. 535

Erroma hiriaren eraikuntza.
Tarquiniarren erregetza.
Alaliako gudaketa.

K.a. 510
K.a. 500

Errepublikaren ezarpena.
Galiarren inbasioa (Italiako iparraldean kokatuko dira)

K.a. 499
K.a. 498
K.a. 474

Plebeioen lehen matxinada.
Gerra latiniarrak (Foedus).
Cumaseko gudaketa.

K.a. 455
K.a. 454
K.a. 396

XII TAULAK.
Lex Canuleia.
Etruskoen kontrako gerrak
(Veyes suntsitua)
Galiarrek Erroma hartu eta
sua ematen diote.

K.a. 367
K.a. 340

LEGES LICINIAE - SEXTIAE.
Liga latiniarraren aurkako gerra.

K.a. 306

Kartago eta Erromaren
arteko hitzarmena.

343-290
285-282
282-272
K.a. 264

Gerra samniarrak.
Gerra galiarrak.
Gerra tarentiniarrak (Pirro).
I Gerra punikoa hasten da

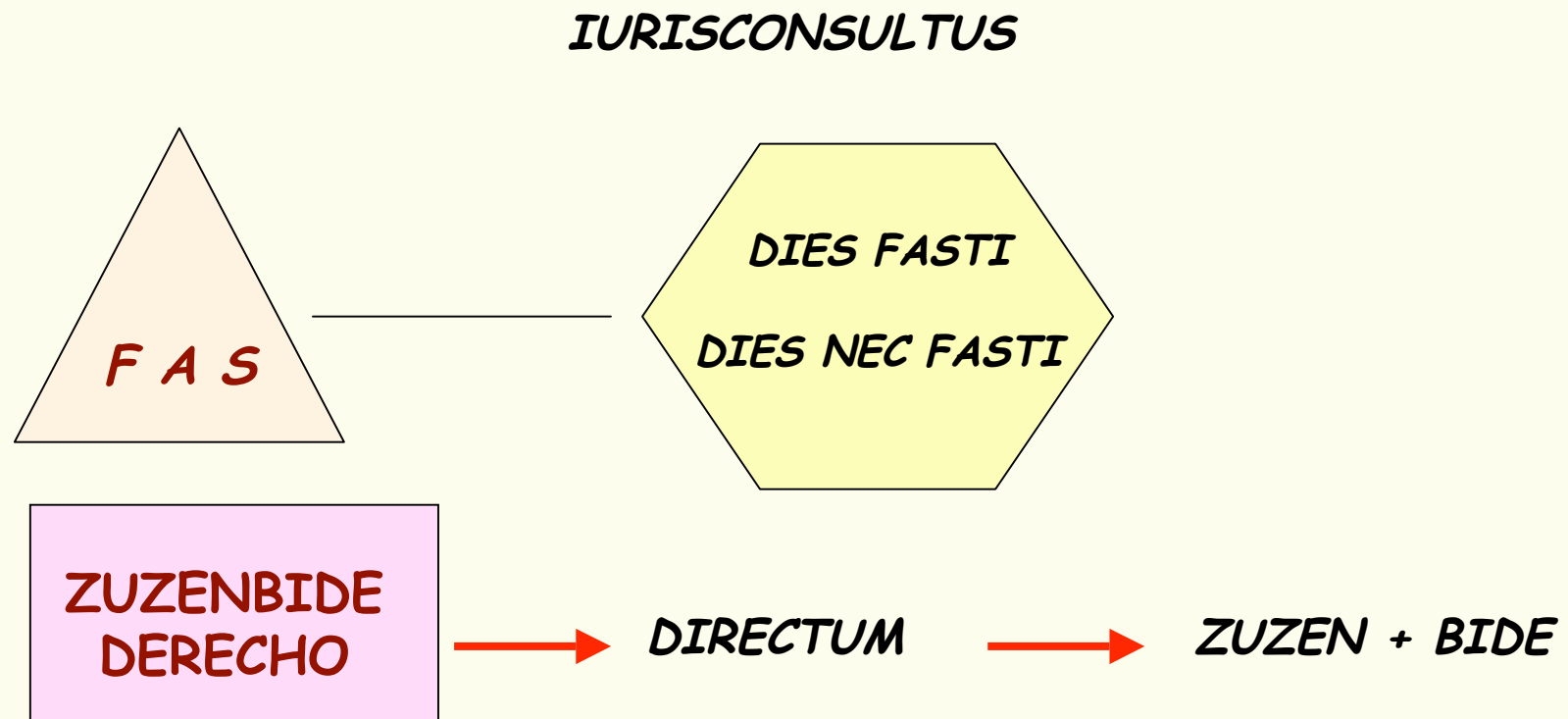
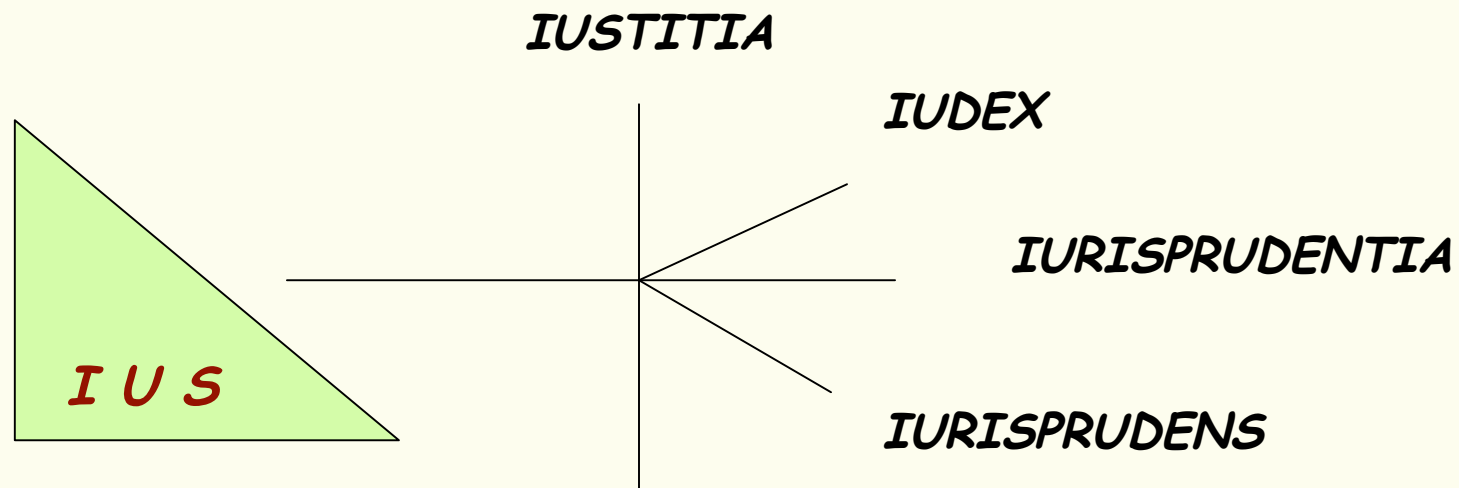
K.a. 814 Kartagoaren eraik.
K.a. VII Kultura iberikoa.
K.a. VI Kolonizazio greziarra.
594-593 Solonen obra juridikoa.
K.a. 597 Nabukodonosorrek
Jerusalen hartzen du.

K.a. 490 MARATHON

K.a. 461 Perikles boterean.
Atenasko urrezko garaia.

K.a. 388 Platonek Akademia
eraikitzen du.
K.a. 360 Filipo II
Mazedoniako errege.
336-323 Alejandro Handia.
Inperio akemenida.
K.a. 334 Aristoteles Lizeoa
eraikitzen du.

K.a. 311 Inperio helenistikoa.

*IUS EST
ARS BONI ET AEQUI*
(Celsus, Ulpianok zitatua Dig. 1,1,1pr.)

HONESTE VIVERE, ALTERUM NON LAEDERE, SUUM CUIQUE TRIBUERE
(Dig. 1,1,10pr. Ulpiano)

U B I H O M O I B I S O C I E T A S

U B I S O C I E T A S I B I I U S

(CICERO)

ZUZENBIDE ERROMATARRAREN GARAIAK

GARAI ARKAIKOA

? - IV a. C.

GARAI PREKLASIKOA

IV a. C. - I p. C.

GARAI KLASIKOA

I p. C. - III p. C.

GARAI POSTKLASIKOA

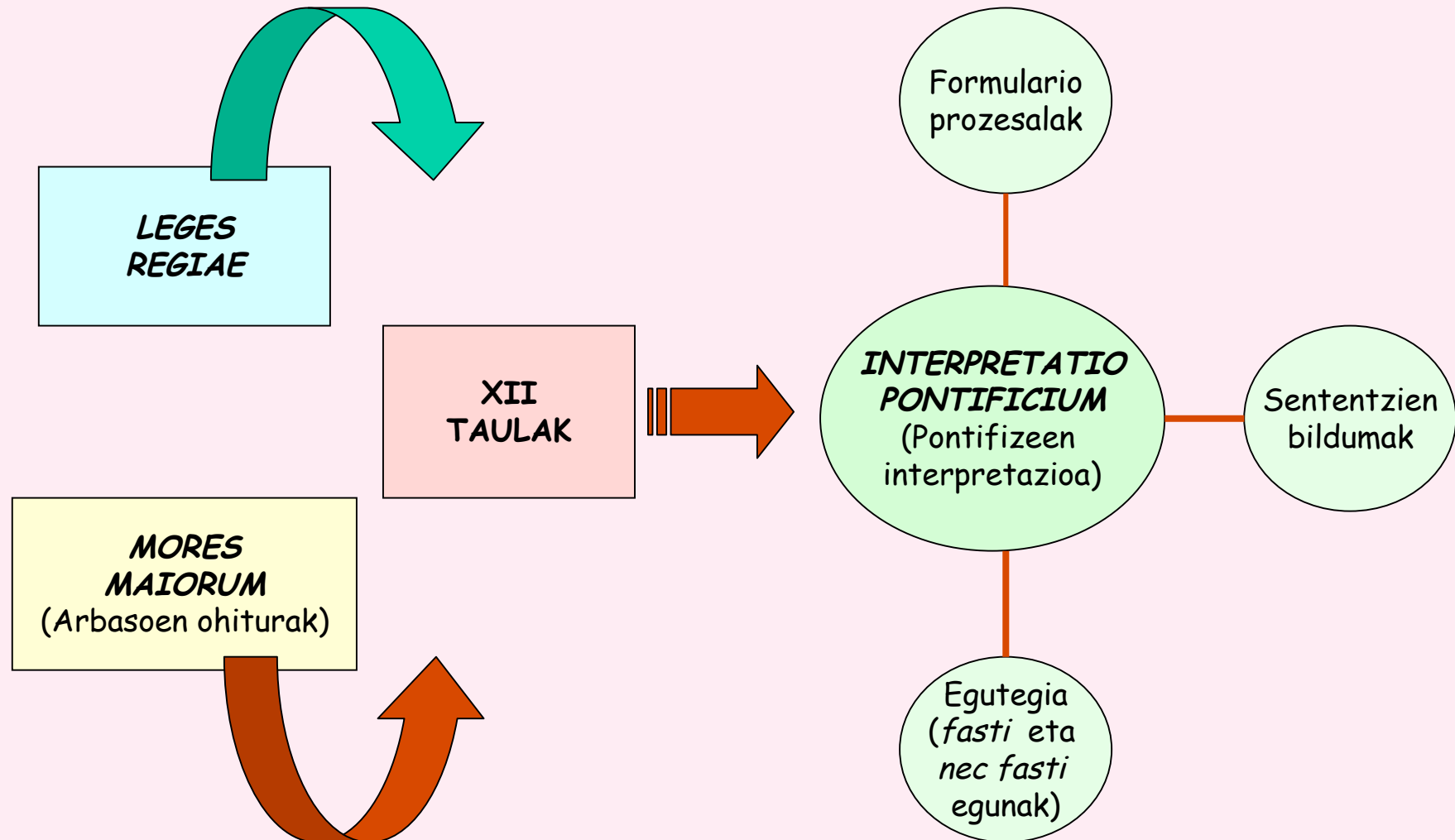
III p. C. - VI p. C.

JUSTINIANO GARAIA

VI p. C.

ZUZENBIDE ARKAIKOA

LEX DUODECIM TABULARUM

Kokapen historikoa

- * 462 - Terentilius Harsa (*Tribunus plebis*) >> 5 kideko magistraturaren proposamena.
- * 454 - *Decemviri legibus scribundis* (ez ohizko magistraturaren proposamena).
- * 454 - Atenaserako bidaia. Solon arkonteak emandako lege bilduma aztergai.
- * 451 - *Decemviri legibus scribundis* magistraturarako (10 patrizio, *Apus Claudius* buru).
- * 450 - *Tabulae iniquae* (*connubium* debekazioa) eta plebearen altxamendua.
- * 450 - Ez ohizko magistratura berria sortzen da (patrizio eta plebeioz osatua).
- * 449 - Ohizko magistraturaren birezarpena (Valerio eta Horacio kontsuleak).
- * 449 - XII Tauleen publikazioa (kontsuleek bultzaturik).
- * 445 - *Lex Canuleia*. Patrizio eta plebeioen arteko ezkontza eskubidea (*connubium*).

XII TAULEN JATORTASUNARI BURUZKO IRITZIAK

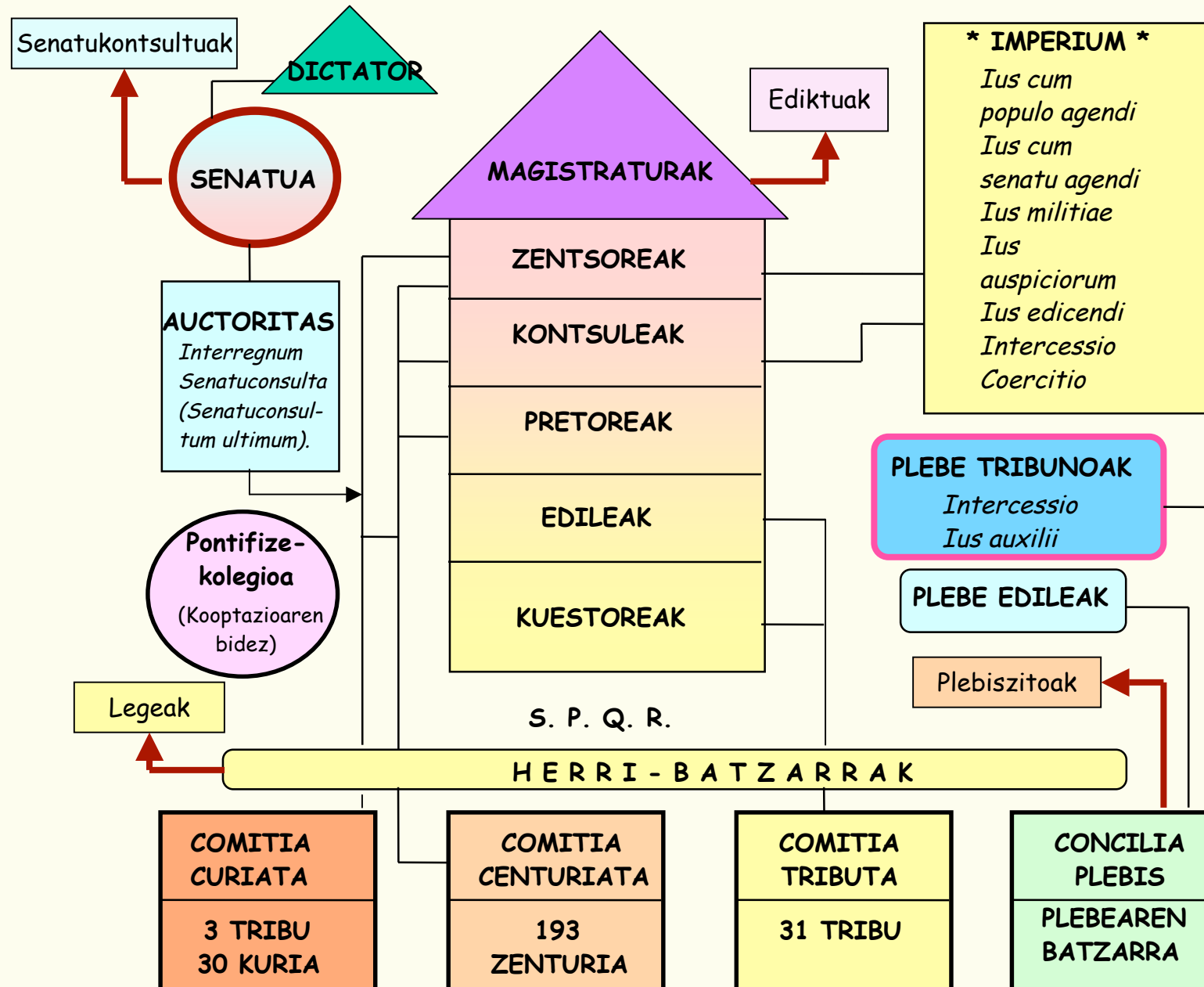
XII TAULEEN JATORTASUNAREN KONTRAKO IRITZIAK

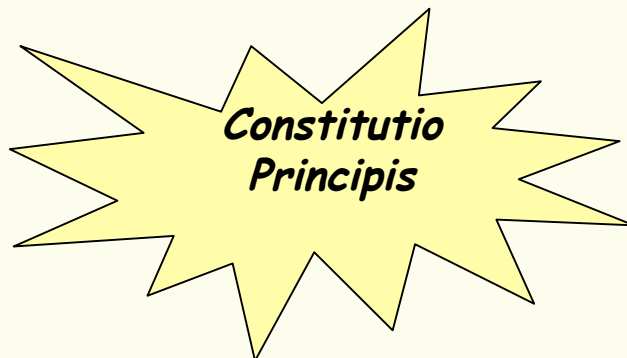
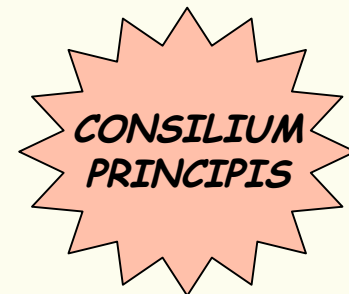
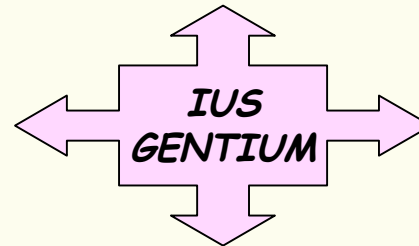
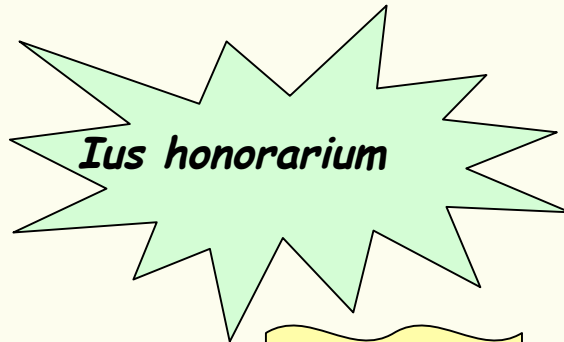
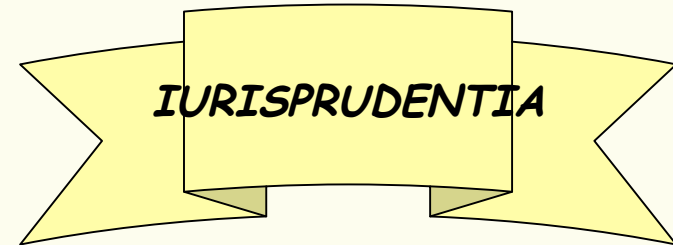
- * Ez da plebe aldeko arautegi bat.
- * XII Taulak K.a. IV mendean *Apus Claudius Caecus* Zentsoreak, egindako bilduma bat besterik ez dira.
- * Bilduma hori *Sextius Aelius Petus* kontsuleak egin zuen K.a. 198 urtean.
- * Anakronismoak:
 - * *Terentilius Harsa tribunum plebis* > tribunadoa onartu gabea zegoen oraindik.
 - * Atenasera egindako bidaia > zentzugabekeria.
 - * Klaseen arteko akordioa > harritzekoa.
 - * Plebearen matxinada eta azkeneko bi tauleen argitalpena > kontraesana.
 - * Plebearen helburu sozialak eta XII Tauletako arautegi kontserbatzailea > kontraesana.
 - * Garai ezberdinetako instituzio nahasmena.

XII TAULEEN JATORTASUNAREN ALDEKO IRITZIAK

- * XII taulak kode baten antzera duen egitura.
- * Han azaltzen diren ohitureen arteko antzekotasun edo koerentzia kulturala: hileta luxuaren zigorketa, soroei egindako enkantamenduen persekuzioa, konpentsazioa mendeku pribatuaren ordeztasun legea (talio legea), lapurra aurkitzeko erabiltzen diren baliabide magikoak (*lance licioque*), etab...
- * *Trans Tiberim* egindako salmenta (Tiber ibai V. mendean Erromako muga zen).
- * Garaiean plebeak esijitzen zituen printzipioekin legegintza honek duen zerikusia:
 - * Gizarte gentilizio baten antolamendu zentsitarioa (ejerzito homerikoa > ejerzito hoplitikoa).
 - * Segurtasun juridikoa: publizitatea (idazkera eta publikotasuna) eta objetibitatea.
 - * Laikotasuna.
 - * Magistratuen boterearen mugaketa (*provocatio ad populum*).

ERREPUBLIKAREN ERAKETA POLITIKOA

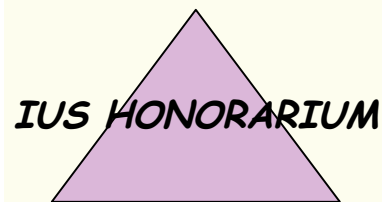

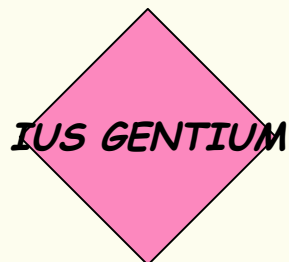
Hiritar erromatarrari
dagokiona

***Ius civile* da lege, plebiszitu, senatukonsultu, printzearen dekretu eta prudenteen autoritatetik datorrena.**
(*Ius civile est quod ex legibus, plebis scitis, senatus consultis, decretis principum, auctoritate prudentium venit.* Papiniano, Dig. 1,1,7pr.)

Hiritar erromatarrari
dagokiona

Ohoretik datorren zuzenbidea. Magistratuek sortutako zuzenbidea.
(*Praetor urbanus eta edil curul-ek sorturikoa*)

Herri guztiei
dagokiona

***Ius gentium* gizon guztientzako arrazoi naturalak sortutakoa, (...) jende guztiek edozein lekutan erabiltzen duten zuzenbidea da.**
(*Ius gentium est quod naturalis ratio inter omnes homines constituit, id apud omnes populos peraeque custoditur, quasi quo iure omnes gentes utentur.* Gayo, I. 1,1)

Praetor peregrinus-ek sorturiko zuzenbidea (gaur egun zuzenbide internazional pribatua izango litzateke)

PRETOREAREN EDIKTUA

